

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

ASIA Päätös maa-aineslain 4 §:n mukaisesta lupahakemuksesta, joka koskee soran ja hiekan ottoa.

HAKIJA Insinööriyö Hentinen Oy
Hulikkalantie 2
19650 Joutsa

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Yleistä Insinööriyö Hentinen Oy hakee lupaa soran ja hiekan ottamiseen Hartolan kunnan Ruskealan kylän tilalla Anttila 081-411-7-154 sijaitsevalta ottamisalueelta. Ottamisalueen pinta-ala on 4,0 ha ja otettavan aineksen määrä 150 000 k-m³. Tilalle on 15.3.2011 myönnetty maa-aineslupa, joka päättyy 23.3.2021. Lupaa haetaan nyt 15 vuodeksi lähes nykyisen luvan mukaiselle ottoalueelle.

Hakemuksen mukainen alin ottotaso on +104,10 – 104,30 (N2000), joka on osalla ottamisaluetta jo saavuttu.

Aiemmat luvat ja kohteen nykytila

Alueella on harjoitettu jo pitkään maa-ainesten ottamistoimintaa. Alueella on tällä hetkellä voimassa maa-ainesten ottamislupa, joka päättyy maaliskuussa 2021.

Voimassa oleva maa-ainesten ottamislupa on annettu 23.3.2011 (Hartolan kunnanhallituksen päätös 15.3.2011 § 54). Luvan voimassaoloaika on 10 vuotta ja lupa on myönnetty kokonaisottomäärälle 200 000 m³ ktr.

Otettu maa-aines ja alueen nykytila:

Luvan mukaiselta alueelta on otettu maa-aineksia n. 70 000 m³. Alin ottotaso luvan mukainen +104,00 m (N60) (+ 104,27 m, N2000). Vaiheittainen maisemointi reuna-alueille on aloitettu ottamisalueen pohjois- ja itäreunalla. Pohjaveden havaintoputki on kunnossa ja pohjavesihavainnot on kerätty koko ottamisen ajan. Kolmiopukki alimman ottotason helppoon havainnointiin on alueen keskeisellä paikalla kunnossa.

Ottamisalueen lähin asutus sijaitsee nykyisen ottamisalueen reunalta noin 90-100 metrin päässä lounaaseen päin. Ottamisluvalla haetaan jatkoaikaa, koska alkuperäisen ottamissuunnitelman mukaista kokonaisottomäärää ei ole käytetty.

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

Pohjavesiolosuhteet

Ottamisalue sijoittuu vedenhankinnan kannalta tärkeälle pohjavesialueelle Hartolan kk 0608101. Hartolan kirkonkylän pohjavedenottamo sijaitsee ottamisalueelta noin 800 metriä etelään. Pohjavesien korkeushavaintojen perusteella pohjaveden virtaussuunta on alueella etelästä pohjoiseen.

Ottamisalueella sijaitsee pohjavesiputki, jonka pään korko on +106,18. Kaikkien pohjaveden mitattujen korkeushavaintojen keskiarvo on +98,02m (N2000).

Pohjavesien pitkäaikaisen korkeusseurannan mukaan pohjavesipinnan vaihtelu on tällä alueella vähäistä.

Kaavoitus

Maakuntakaavassa ei ole ottamisalueelle varsinaisia maankäyttötavoitteita, mutta alueeseen kohdistuvat maakuntakaavan pohjavesialuetta (pv35) koskevat määräykset.

Pohjavesialuetta koskeva maakuntakaavan suunnittelumääräys: Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojeluun. Pohjavesille riskejä aiheuttavat uudet toiminnot on sijoitettava ensisijaisesti pohjavesialueiden ulkopuolelle. Jos toimintoja kuitenkin sijoitetaan pohjavesialueille, on ne suunniteltava siten, että ehkäistään pohjavesien pilaantuminen rakenteellisin suojaustoimenpitein.

Alueella on voimassa kunnanvaltuuston hyväksymä (6.2.2019 § 4) Hartolan taajaman osayleiskaava. Kaavassa alue on merkitty EO/M alueeksi (Maa-ainesalue, joka ottamisen päätyttyä varataan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi). Kaavamääräyksen mukaan alue varataan pääasiassa maa-aineisten ottoon, jolle on laadittava asianmukainen ottosuunnitelma.

Luonnonympäristö ja maisema

Alue on pääosin vanhaa ottamisaluetta ja ei ole luonnontilaista.

Ottamisalueen länsireunalla kasvaa nuorta mäntymetsää. Alueella ei ole tiedossa suojeltavia kasvi- tai eläinlajeja.

Ottamisalue sijaitsee Hartolan taajaman pohjois-etelä suuntaisella harjuvyöhykkeellä. Harjuvyöhykkeen itäpuolelle kohdistuvat toimenpiteet eivät vaikuta taajaman maisemakuvaan niin helposti kuin harjuvyöhykkeen länsirinteeseen kohdistuvat muutokset.

Lähialueella ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

Ottamisalueesta pohjoiseen sijaitsee maakunnallisesti arvokas Ruskealan ja Kirkkolan kylien viljelysmaisema-alue. Ottamisalueen ympäristön korkeusvaihteluiden vuoksi ottamisalueelta ei ole näköyhteyttä eikä täten maisemallisia vaikutuksia kulttuurimaisemaan. Ottamisalueen länsirajausta on tarkasteltu maiseman kannalta siten, että ottoalueesta ei synny maisemakuvaan muutoksia myöskään lännen suunnasta Keskustieltä päin katsottuna.

Ottamisalue ei näy kaukomaisemassa ja eikä ottamisella arvioida täten olevan maisemallisia vaikutuksia ottamisaluetta laajemmalle. Ottamisalueen korkeimmalta paikalta alueen pohjoisosasta ei avaudu maisernanäkymiä Jääsjärven suuntaan itään päin.

Ottamisalueen vaikutuksia maisemakuvaan on tarkasteltu mm. Keskustien ja luoteen suunnasta katsottuna VT4 varrelta ja Keskustietä Hartolan keskustaan lähestyessä. Maaston korkeussuhteita ja ottamisalueen länsirajausta tarkistamalla, toiminnasta ei aiheudu maisemallisia vaikutuksia ottoaluetta laajemmalle.

Ottamistoimenpiteet

Hakemuksen mukainen ottoalue käsittää noin 4 hehtaarin alueen niin, että ottamatonta aluetta sisältyy tähän alueen länsireunalla noin 2 hehtaaria ja loppuosa on vanhaa ottamisaluetta. Otettava maa-aines on pääasiassa hiekkaa. Haettava kokonaisottomäärä on 150 000 k- m3.

Lupaa haetaan voimassa olevan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan perusteella 15 vuodeksi. Ottamisalueen lounaisreunalla otetaan huomioon, että aluetta lähimpään asuinrakennukseen jää noin 100 metrin suojaetäisyys. Maa-ainesten ottamisesta tilan etelärajalla on sovittu maa-aineslupien haltijoiden välillä. Asiaan liittyy myös eteläpuolen kiinteistölle myönnetty maa- aineslupa raja-alueen maisemoimiseksi (Khall 21.9.2015).

Pohjaveden pitkäaikaisen korkeusseurannan perusteella alimmaksi sallituksi ottamistasoksi esitetään vanhan luvan mukaista korkotasoa +104,27 m (N2000). Tällöin havaitun pohjaveden keskimääräisen korkeuden ja ottamistason väliin jäävä suojakerroksen paksuus on noin 6 metriä.

Ottamisen eteneminen ja muut toiminnot:

1. Kiinteistön omistaja kaataa ottoalueelta puuston ottamisen edellyttämässä aikataulussa
2. Pintamaita sijoitetaan alueen reuna-alueille odottamaan niiden hyödyntämisestä maisemoinnissa.
3. Ottaminen etenee nykyiseltä ottoalueelta lännen suuntaan

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

4. Toiminnan aikana valmiit reuna-alueet maisemoidaan ottamisen edetessä

5. Ottamisen päätyttyä alue metsitetään

Ottamisen ollessa käynnissä työmaasta varoitetaan varoituskyltein ja lippusiimoin. Ottamisalueelle ei perusteta tukitoimintojen aluetta eikä polttoaineiden varastoja.

Arvio toiminnan vaikutuksista pohjaveteen

Ottamisalueen pohjaveden seurannasta on käytettävissä pitkäaikainen havaintosarja, jonka perusteella voidaan todeta, että pohjaveden pinnan korkeusvaihtelut ovat olleet toiminnan aikana välillä +97,43 - 98,15 m (N60). Pohjaveden pinnan korkeusvaihtelu on täten ollut koko aikana varsin vähäinen, noin 70 cm. 10 vuoden keskiarvolukema on ollut 97,75 (N60).

Maa-ainesten ottamistoiminnasta ei ole aiheutunut havaintojen mukaan pohjaveden laatupoikkeamia eikä muutoksia pohjaveden määrässä.

Ottamisalueella on kuitenkin varauduttava mahdollisiin poikkeamiin ja onnettomuuksiin, joista voisi syntyä päästöjä maaperään. Tällaisia keinoja ovat mm. toimintaohjeet mahdollisten onnettomuuksien ja öljyvuootojen varalle sekä öljyntorjuntavälineiden saatavilla olo alueella toimittaessa.

Ulkopuolisten ajoneuvojen pääsyn estäminen ottamisalueelle silloin, kun ottamistoimintaa ja alueen valvontaa ei jatkuvasti ole käynnissä, rajoitetaan mahdollisuuksien mukaan.

Pohjaveden virtaussuunta on pohjavesialueen hydrogeologisten tietoje mukaan etelästä pohjoiseen eli pois päin Hartolan kirkonkylän vedenottamoon nähden. (Hartolan ja Sysmän pohjavesialueiden suojelusuunnitelma, Hämeen ympäristökeskus 2002 Terhi Moilanen)

Ottamistoiminnan aikainen pohjavesien tarkkailu

Ottamistoiminnan aikaiseksi pohjaveden tarkkailuohjelmaksi esitetään kaksi kertaa vuodessa kirjattavaa pohjaveden korkeuden mittausta (kevät ja syksy).

Lisäksi pohjaveden laatuominaisuuksia esitetään seurattavan joka toinen vuosi tehtävällä laboratoriossa tehtävällä laatuanalyysillä.

Jälkihoitotoimenpiteet

Alue jää metsätaloukseen ja alue metsitetään pääosin mäntymetsälle.

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

Ottamisesta ei synny kaivannaisjätettä eikä alueelle perusteta kaivannaisjätealuetta.

Vähäinen määrä pintamaita otetaan ottamisalueen länsireunasta, mitkä hyödynnetään alueen maisemoinnissa ja kasvualustoissa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTEET

Maa-aineslaki (555/1981) 4 §

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksen vireilletulo Asia tuli vireille 30.11.2020. Hakemusta on täydennetty 3.2.2021 päivitettyllä ottamissuunnitelmalla.

Kuuleminen Lupahakemuksen vireille tulosta on tiedotettu kuuluttamalla Hartolan kunnan sähköisellä ilmoitustaululla 8.12.2020 - 8.1.2021. Asiakirjat ovat olleet kuulutuksen ajan nähtävillä Hartolan kunnanvirastolla ja nettisivuilla.

Naapureiden kuuleminen on tehty kunnan tekemänä. Hakemuksesta jätettiin yksi muistutus.

Lausunnot Hakemuksesta on pyydetty lausunto terveydensuojeluviranomaiselta, Hämeen ELY-keskukselta ja Uudenmaan ELY-keskukselta.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Terveydensuojeluviranomaisen tiedossa ei ole seikkoja, joiden perusteella olisi aihetta epäillä ottamisalueella harjoitetusta toiminnasta aiheutuvan terveyshaittaa tai merkittävä viihtyvyyshaittaa. Seuraavat asiat tulisi kuitenkin huomioida lupaprosessissa.

Ottamistoiminnalla ei saa olla haitallista vaikutusta pohjaveteen eikä toiminnan vaikutuspiirissä mahdollisesti sijaitsevien yksityisten talousvesikaivojen veden laatuun tai määrään.

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

Lupaehdoissa tulisi määrittää suojakerros, joka vähintään tulee jättää alimman ottamistason ja ylimmän havaitun pohjaveden pinnan väliin. Hakemuksen mukaisista noin 6 metrin suojakerrosta voidaan pitää riittävänä minimivaatimuksena. Terveysturvallisuuden näkökulmasta hakija tulisi velvoittaa tarkkailemaan pohjaveden pinnankorkeutta neljä kertaa vuodessa eri vuodenaikoina ja pohjaveden laadun analysointi suoritetaan vuosittain. Tarkkailutiheys ja tutkittavat parametrit tulisi yksilöidä lupaehdoissa.

Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Toimijan tulee seurata melutasoa ympäristössä vähintään aistinvaraisesti. Epäiltyä ohjearvojen ylittymistä tulee melutaso selvittää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa luotettavien mittausten avulla. Melua aiheuttavalle ottamistoiminnalle, kuormaamiselle ja kuljetuksille tulisi asettaa vuorokautiset toiminta-ajat viihtyvyyshaittojen vähentämiseksi. Sunnuntaisin ja arkipäivinä ei melua ympäristöön aiheuttavaa toimintaa tulisi sallia.

Asutukselle ei saa myöskään aiheutua maa-ainesten otosta ja siihen liittyvästä kuljetustoiminnasta kohtuutonta pölyhaittaa. Tältä osin toimijan tulee toteuttaa riittävät torjuntatoimenpiteet pölyn leviämisen estämiseksi ottamisalueella ja liittymäteillä. Pohjavesialueella tulee huomioida, ettei pölyn sitomiseksi voida käyttää suolausta.

Toiminta-alueella mahdollisesti syntyvistä pintavesistä ei saa aiheutua lisäkuormitusta vesistöihin.

Hakija tulisi velvoittaa käsittelemään öljytuotteita, jätteitä ja kemikaaleja siten, ettei toiminnasta aiheudu pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Työkoneiden tankkaus tulisi sallia vain alueella, jossa maaperä suojataan tiiviillä suojarakenteella. Häiriötilanteisiin varautuminen tulisi hoitaa ottosuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Myös mahdolliset ulkopuoliset urakoitsijat tulee perehdyttää toimintaan häiriötilanteissa.

Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteiden osalta hakija tulisi velvoittaa toimimaan hakemuksen mukaisesti vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Muualta mahdollisesti tuotavien maa-ainesten tulee olla puhtaita eikä niistä saa liueta haitallisia aineita.

Muilta osin terveysturvallisuuden näkökulmalla ei ole huomautettavaa Insinööri Oy:n maa-ainoslupahakemuksesta.

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

Hämeen ELY-keskuksen lausunto

Insinööriyö Hentinen Oy hakee lupaa soran ja hiekan ottamiseen vuodeksi Hartolan kunnan Ruskealan kylän tilalla Anttila (081-411-7-154) sijaitsevalta ottamisalueelta. Ottamisalueen pinta-ala on 4,0 ha ja otettavan aineksen määrä 150 000 k-m³. Alueelta on jo aiemmin otettu maa-aineksia. Nykyinen lupa umpeutuu 23.3.2021. Ottamisalue sijaitsee 6.2.2019 hyväksytyssä Hartolan taajaman osayleiskaavassa merkittyllä maa-ainestenottoalueella, joka ottamisen päätyttyä varataan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (EO/M). Ottamisalueelta ei ole tiedossa erityisiä luonnontai maisemansuojelullisia arvoja. Lähin asutus sijaitsee noin 90 metrin etäisyydellä ottamisalueen länsipuolella. Ympäristöministeriön oppaassa "Maa-ainesten ottaminen – Opa-ainesten kestävään käyttöön" (2020:24) esitetty suositeltava suojaetäisyys asutukseen on 100 m, mutta tapauskohtaisesti ottamisalue voidaan ulottaa lähemmäs rakennusta.

Ottamisalue sijaitsee Hartola kk -nimisellä (0608101) vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella (pohjavesialueluokka I). Ottamisalueesta noin 800 m etelään sijaitsee Hartolan kirkonkylän pohjavedenottamo. Pohjaveden päävirtaussuunta on ottamisalueen kohdalla pohjoiseen. Ottamisalueella sijaitsevasta pohjaveden havaintoputkesta tehdyissä mittauksissa pohjavesi on ollut ylimmillään tasolla +98,42 m (N2000). Alin suunniteltu ottamistaso on +104,27 m (N2000). Alin ottamistaso on pääosin saavutettu ottamisalueenlänsiosaa lukuun ottamatta.

Ottamisalueella sijaitsevasta havaintoputkesta otetuissa näytteissä näkynyt mahdollisia maa-ainesten oton vaikutuksia ainakin öljyhiilivetyjen, sameuden, värin ja lämpötilan osalta. Tuloksiin on voinut vaikuttaa myös näytteenoton ja havaintoputken puutteellisuus. Koska havaintoputkessa ei ilmeisesti ole lainkaan siiviläosaa, on edustavan näytteen ottaminen todennäköisesti hankalaa. Kaikkia luvan edellyttämiä analyyseja ja näytteenottoja ei ole tehty. Ottaen huomioon alueen nykyisen tilan Hämeen ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta on mahdollista järjestää siten, että se ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n rajoitusten kanssa. Asutuksen läheisyys, otettavan aineksen määrä ja pohjavesitarkkailun puutteet huomioiden lupaa ei kuitenkaan tule myöntää kuin enintään 10 vuodeksi. Lisäksi lupaharkinnassa tulee huomioida seuraavaa:

- Ottamisalueen itäosa, jossa lopullinen pohjataso on saavutettu, tulee jälkihoitaa ennen kuin ottamista muualla jatketaan. Mahdolliset varastokasat ym. on sijoitettava siten, että ne eivät estä jälkihoidon suorittamista.

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

- Ottamisalueelle tulee jälkihoitotoimenpiteenä muodostaa kasvualusta seuraavalla tavalla: Pohjatasolle ja luiskiin levitetään noin 15 cm vahvuinen kerros hiekkaa. Hiekkakerroksen päälle levitetään noin 5 cm vahvuinen kerros humusta, joka sekoitetaan hiekkakerroksen pintaosaan. Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen sopivaa humusta. Hiekka voidaan ottaa kaivualueelta tai tarvittaessa tuoda muualta. Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pohjamaan pintaosaan. Kasvualustalle kylvetään alueelle luonteenomaisia kasvilajeja tai nurmikkoa. Puustoksi istutetaan sekametsää.
- Mikäli ottaminen naapurin alueella ei toteudu suunnitelman mukaisesti on naapurin vastainen luiska muotoiltava kaltevuuteen 1:3 ja jälkihoidettava.
- Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta muutoinkin järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Polttoainesäiliöiden sekä murskaus- ja seulptalaitteistojen vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista.
- Pohjaveden laatu ottamisalueella ja sen läheisyydessä (alle 200 m) mahdollisesti sijaitsevilla talousvesikaivoissa on selvitettävä ennen ottamistoiminnan jatkumista. Tulokset tulee toimittaa tiedoksi myös Hämeen ELY-keskukselle.
- Maa-ainesten oton vaikutusta pohjaveden laatuun tulee seurata liitteenä olevan ohjeen mukaisesti. Seuranta varten tulee ottamisalueen pohjoisosaan asentaa uusi pohjaveden laadun seurantaan sopiva muovinen havaintoputki. Pohjaveden pinnan taso ottamisalueella on mitattava kolmen kuukauden välein (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa) sekä asennettavasta, että nykyisestä havaintoputkesta. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle. Tarkkailuraportin lisäksi tulokset tulee toimittaa pohjavesitietojärjestelmään (POVET) tallennettavassa muodossa.
- Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä.

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto

Kulku maa-ainesottoalueelle tulee tapahtua maantieltä 15071 Ohrasaarentie-yksityistien kautta. Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa, että hakijan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta maantielle 15071 ja on tarpeen mukaan puhdistettava tiealueelta sille kulkeutuneet maa-ainekset välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata maantien 15071 liikennettä tai vaarantaa liikenneturvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Mikäli ottotoimintaan liittyvät kuljetusmäärät lisääntyvät oleellisesti esitetyistä määristä, tulee muutoksesta ilmoittaa Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle.

Hämeen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue antaa ko. maaainestenottolupahakemukseen lausunnon toiminnan sijoittumisesta pohjavesialueelle.

Tämä lausunto on oltava käsillä, kun rakentamisesta päättävä viranomainen harkitsee lainsäädännön edellytyksiä luvan myöntämiseksi suunnitellulle hankkeelle. Mikäli kunnan viranomainen katsoo, että asia koskee ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat tai elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueita, tulee asiasta kuulla edellä mainittuja vastuualueita erikseen.

Muistutukset

Naapurin muistutus

Brusila 7:156 kiinteistöllä on ollut maa-aineslupia, muuttuneessa maalimassa rakennussoran menekki Hartolassa ja ympäristökunnissa romahtanut. Maa-aineksen otto perustuu kysyntään ja tarpeeseen.

Kyseessä Brusila ja Anttila tiloilla olevan raja-alueen hienon hiekan hyödyntämien alkuperäisen naapurien välisen suunnitelman mukaan osoitettiin siten mahdottomaksi.

Tämän hetkinen tilanne on että Brusila 7:156 tilalla ei ole voimassa olevaa maa-aineslupaa joten se on metsätalousmaata.

Maa-ainesottosuunnitelman etelärajalla Brusila 7:156 tilan puolella on olemassa oleva tie (näkyvä suunnitelma kartoissa), jonka kulkemisen turvallisen käytön ja sortumavaaran estämiseksi tulisi Anttila 7:154 kiinteistön ottoalueen maisemointi luiskauksen alkaa

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

10 m rajalinjasta, ja siltä osin maa-ainesottosuunnitelmaa muutettava.

Insinööriyö Hentinen Oy maa-aines ottoalueen lopullisen maisemoinnin tulevan tehdyksi ja pohjaveden laadun turvaamiseksi, mahdollisen maa-ainesottoluvan siirtäminen tai vuokraaminen kolmannelle osapuolelle tulisi ottoluvan myöntämisessä kieltää.

Hakijan vastine lausuntoihin ja muistutukseen

Hakijan vastine 1.2.2021

Vastine Hämeen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoon Insinööriyö Hentinen Oy:n maa-aineslupahakemukseen koskien tilaa Anttila 081-411.7-154:

Lausunnossa on todettu, että asutus sijaitsee noin 90 metrin etäisyydellä ottamisalueesta. Haettavassa luvassa etäisyys on vähintään 100 metriä. Voimassa olevassa luvassa etäisyys oli pienempi.

Lausunnossa todetaan myös pohjavesitarkkailusta, että ne ovat puutteelliset. Näytteet ja pinnan tasot on otettu lupaehtojen mukaisesti siten, että kolmen vuoden välein on otettu laaja tutkimus ja väli vuosina suppea tutkimus. Asiasta on Lahden Rambollin kanssa jatkuva sopimus voimassa. Lupaehtojen mukaan nämä tulokset on toimitettu Hartolan ympäristösihteerille.

Toiminnassa oleva pohjaveden tarkkailuputki on sijainniltaan hyvin edustava nyt haettavalle lupa-alueelle. Tästä syystä lisätarkkailuputkelle ei ole tarvetta.

Lupa-ajan rajaamiselle 10 vuoteen ei ole perusteita. ELY-keskus perustelee sitä mm. asutuksen läheisyydellä ja pohjavesitarkkailun puutteilla. Nämä näkökannat eivät kuitenkaan pidä paikkaansa.

Vastine naapurin muistutukseen maa-aineslupahakemukseen:

Naapuri esittää muistutuksessaan, että yhteiselle etelärajalle olisi täytettävä 10 metrin tasanne rajasta Anttila tilan maa-ainesottolupa-alueelle päin.

Voimassa olevan maa-aineslupapäätöksen mukaan luiskaaminen on hyväksytty tehtäväksi rajalta 1:3. Luiskaaminen on suoritettu naapurin rajojen osalta valmiiksi, joten sitä ei käsitellä nyt haettavassa maa-ainesluvassa.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Insinööriyö Hentinen Oy:lle myönnetään maa-aineslain 4 §:n mukainen maa-ainesten ottolupa kymmeneksi vuodeksi Hartolan kunnan Hartolan kylän tilalle Anttila 081-411-7-154. Luvan edellytyksenä on, että toimintaa harjoitetaan hakemuksessa ja ottamissuunnitelmassa esitetyn mukaisesti, ellei tässä lupapäätöksessä toisin määrätä.

Maa-ainesten otossa tulee noudattaa seuraavia lupamääräyksiä:

Lupamääräykset

Yleiset lupamääräykset

1. Ottamislupa myönnetään 10 vuodeksi siten, että luvan voimassaoloaikana soraa ja hiekkaa saa ottaa ottamissuunnitelman osoittamalta 4 ha:n suuruiselta alueelta enintään 150 000 k-m³.
2. Alin ottotaso on suunnitelman mukaisesti +104,10 – 104,30 m (N2000), kuitenkin niin, että alimman ottotason ja ylimmän havaitun luonnollisen pohjavedenpinnan väliin on kaikissa olosuhteissa jäätävä vähintään kuuden (6) metrin paksuinen koskematon suojakerros.
3. Ottamisalue tulee olla merkitty maastoon ennen ottamistoimintaan ryhtymistä riittävän pysyvillä ja näkyvillä paaluilla ja alueille tulee asentaa ottamisen edessä riittävästi korkomerkkejä oton pohjatason seuraamiseksi.
4. Maa-aineksen oton saa aloittaa vasta aloituskatselmuksen jälkeen. Aloituskatselmuksen ajankohdasta on sovittava valvontaviranomaisen kanssa. Tällöin tarkastetaan mm. ottamisalueen merkintä maastoon ja korkeusmerkintöjen riittävyys. Vakuuden tulee olla asetettuna ennen aloituskatselmusta.
5. Ottamisen aikana muodostuvat jyrkät rinteet tulee merkitä riittävän selvästi ja varustaa esim. suojaköydellä tai lippusiimalla.
6. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa asutukselle. Pölyhaittojen estämiseksi ottamisaluetta ja ottamisalueen kuljetusreittejä on tarvittaessa kasteltava. Pölyn sidonnassa ei saa käyttää suolausta.

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

7. Maa-ainesten ottomista, kuormaamista ja kuljetuksia saa tehdä arkipäivisin klo 6-21 ja launtauksin klo 7-18. Sunnuntaisin ja arkipäivinä toiminta ei ole sallittua.
8. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää vakituiseen asumiseen käytettävillä kiinteistöillä ulkona melun A-painotettua ekvivalenttitason päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Loma-asumiseen käytettävillä kiinteistöillä toiminnan aiheuttama melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB.
9. Vaarallisia jätteitä (esim. jäteöljyt) ei saa varastoida alueella.
10. Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta muutoinkin järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Alueella ei saa huoltaa koneita.
11. Polttonestesäiliöiden sekä pohjaveden pilaantumisvaaraa aiheuttavien laitteiden vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Suojatuille alueille kertyvien sadevesien keräily ja käsittely on järjestettävä niin, että likaisten sadevesien imeytyminen maaperään pohjavesialueelle ei ole mahdollista. Suojattujen alueiden maa-aineksen puhtaus tulee tarkistaa aistinvaraisesti aina, kun säiliö tai laite siirretään pois paikalta. Jos pilaantuneisuutta havaitaan, tulee massat vaihtaa puhtaisiin. Toiminnan päättyessä suojaukset tulee purkaa ja mahdolliset pilaantuneet maat toimittaa käsittelyyn.
12. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on laitosalueella oltava riittävä määrä imeytys- ja torjuntamateriaalia. Vuotoina ympäristöön päässeet polttoaineet ja muut haitalliset aineet on välittömästi kerättävä talteen.
13. Mikäli alueella tapahtuu öljy- tai muu vaarallisen aineen vahinko, on siitä ilmoitettava pelastusviranomaiselle sekä ryhdyttävä välittömästi toimiin vahingon leviämisen ehkäisemiseksi.
14. Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, alueella on pidettävä loppukatselmus. Maa-aineslupan haltijan on pyydettävä loppukatselmuksen pitämistä (VNa maa-ainesten ottamisesta 7 §).

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

15. Maa-ainesluvasta tulee vuosittain, tammikuun 31 päivään mennessä, ilmoittaa otetun maa-aineksen määrä ja laatu (MAL 23 a §, VNa maa-ainesten ottamisesta 9 §).

Lupamääräykset maisemoinnista

16. Ottamisalueen itäosa, jossa lopullinen pohjataso on saavutettu, tulee jälkihoitaa ennen kuin ottamista muualla jatketaan. Mahdolliset varastokasat ym. on sijoitettava siten, että ne eivät estä jälkihoidon suorittamista.
17. Ottamisen päätyttyä kuopan reunat tulee luiskata kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi.
18. Ottamisalueelle tulee jälkihoitotoimenpiteenä muodostaa kasvualusta seuraavalla tavalla: Pohjatasolle ja luiskiin levitetään noin 15 cm vahvuinen kerros hiekkaa. Hiekkakerroksen päälle levitetään noin 5 cm vahvuinen kerros humusta, joka sekoitetaan hiekkakerroksen pintaosaan. Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen sopivaa humusta. Hiekka voidaan ottaa kaivualueelta tai tarvittaessa tuoda muualta. Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pohjamaan pintaosaan. Kasvualustalle kylvetään alueelle luonteenomaisia kasvilajeja tai nurmikkoja. Puustoksi istutetaan sekametsää.
19. Jälkihoitotöiden tulee olla tehty lupakauden aikana.
20. Lopullinen maisemoinnin toteutus tarkastetaan hyvissä ajoin ennen lupakauden päättymistä valvontaviranomaisen kanssa maastokatselmuksessa.

Lupamääräykset pohjaveden tarkkailusta

21. Maa-ainesten oton vaikutusta pohjaveden laatuun tulee seurata liitteenä olevan ohjeen (Soranoton pohjavesivaikutusten seuranta, Hämeen ELY-keskus) mukaisesti. Pohjaveden pinnantaso ottamisalueella on mitattava kolmen kuukauden välein (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa).
22. Pohjaveden laatu ottamisalueella ja sen läheisyydessä (alle 200 m) mahdollisesti sijaitsevissa talousvesikaivoissa on selvitettävä ensimmäisen ottovuoden aikana.

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

23. Tiedot pohjaveden havaintopaikoista ja pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi kuntaan ja Hämeen ELY-keskukselle. Tarkkailuraportin lisäksi tulokset tulee toimittaa pohjavesitietojärjestelmään (POVET) tallennettavassa muodossa.
24. Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä. Pohjaveden havaintoputket tulee jättää alueelle mahdollista jälkiseuranta varten.

Vakuus

Ennen maa-aineksen ottamisen aloittamista hakijan on annettava lupamääräysten noudattamiseksi 16 000 euron suuruinen vakuus (MAL 12 §). Vakuutena tulee kysymykseen pankkitakaus tai pankkitalletus. Vakuuden tulee olla asetettuna ennen maa-ainesten oton aloittamista, kuitenkin viimeistään kaksi kuukautta tämän lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Vakuuden voimassaoloajan tulee jatkua vähintään kaksi (2) vuotta yli maa-aineslupan päättymisestä. Maa-ainesten ottoa ei saa aloittaa ennen kuin valvontaviranomainen on hyväksynyt asetetun vakuuden.

Vakuus voidaan vapauttaa kokonaisuudessaan maa-ainesten oton päätyttyä, lupaan liittyvien ehtojen ja velvoitteiden tultua täytetyiksi. Vakuuden vapauttaminen tapahtuu valvontaviranomaisen päätöksen perusteella.

Tarkastus- ja valvontamaksu

Tarkastusmaksu on maa-ainestaksan 2.1 §:n mukaisesti $200 \text{ €} + 0,01 \text{ €/m}^3 * 150\,000 \text{ m}^3 + 4 \text{ ha} * 70 \text{ €/ha}$. Tarkastusmaksu on näin yhteensä 1980 €. Vuosittainen valvontamaksu määräytyy Hartolan kunnan maa-ainestaksan mukaisesti.

Tarkastus- ja valvontamaksujen lisäksi laskutetaan naapureiden kuulemiskulut sekä lehti-ilmoituskulut.

Luvan muuttaminen ja peruuttaminen

Maa-aineslain 16 §:n nojalla lupaviranomainen voi muuttaa antamia lupamääräyksiä tai peruuttaa luvan, milloin:
lupamääräyksiä on jatkuvasti tai muutoin törkeästi rikottu;
ainesten ottaminen on ennalta arvaamattomalla tavalla vaikuttanut haitallisesti ympäristöön, asutukseen tai luonnonolosuhteisiin; tai
lupahakemuksessa on annettu vääriä tai virheellisiä tietoja ja selvityksiä

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

Päätöksen perustelut

Lupapäätöksen mukaan toimittaessa ottamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista. Maa-ainesten ottaminen lupamääräyksiä noudattamalla ei tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle tai muuttamiselle eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa, eikä muutoinkaan ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Luvan voimassaolo on päätöksessä rajattu 10 vuoteen, sillä ottamisalue sijaitsee 1-luokan pohjavesialueella ja kunnan vedenottamon läheisyydessä. Lisäksi Hämeen ELY-keskus on lausunnossaan todennut, että lupaa ei tulisi myöntää kuin enintään 10 vuodeksi. Ottamissuunnitelmaa on päivitetty siten, että ottoalueen ja etelässä sijaitsevan naapuritilan raja on jää 10 m suojaetäisyys, mikä on Ympäristöministeriön ohjeiden mukainen minimietäisyys. (Lupamääräys 1)

Alimman ottamistason ja pohjaveden pinnan väliin jää noin kuuden metrin suojakerros, jota voidaan pitää perusteltuna, sillä ottamisalue sijaitsee I-luokan pohjavesialueella ja noin 800 m päässä kunnan vedenottamosta. (Lupamääräys 2)

Ottamisalue tulee merkitä näkyvästi maastoon, jotta voidaan varmistua, että ottotoiminta pysyy suunnitelluissa rajoissa. (Lupamääräys 3)

Aloituskatselmus on tarpeen otolle asetettujen aloitusehtojen toteutumisen tarkistamiseksi. (Lupamääräys 4)

Jyrkkien rinteiden merkinnällä varmistetaan, ettei niistä aiheudu vaaraa maastossa kulkeville. (Lupamääräys 5)

Määräykset on annettu toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Määräyksissä esitetyt melutasot perustuvat valtioneuvoston päätökseen 993/1992. (Lupamääräykset 6-8)

Määräykset on annettu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Koneiden ja laitteiden huolto ja tankkaus aiheuttavat riskin pohjaveden laadulle. Nämä toiminnot on kielletty ottamisalueella pohjavesiesiintymän suojaamiseksi. (Lupamääräykset 9-13)

Päätöspäivämäärä 11.2.2021

Määräykset ovat tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi.
(Lupamääräykset 14-15)

Määräykset maisemoinnista on annettu riittävien jälkihoitotoimenpiteiden sekä yleisen turvallisuuden ja pohjaveden laadun turvaamiseksi. Hämeen ELY-keskuksen vaatimus itäosan maisemoinnista on huomioitu lupamääräyksellä 16.
(Lupamääräykset 16-20)

Määräykset koskien pohjaveden seuranta ovat tarpeellisia, että saadaan tietoa maa-ainestenoton mahdollisista vaikutuksista pohjaveteen. Hämeen ELY-keskuksen lausunto koskien lähialueen talousvesikaivojen vedenlaadun selvittämistä on huomioitu määräyksellä 22. Hämeen ELY-keskuksen vaatimusta uudesta pohjavesiputkesta ei katsottu välttämättömäksi, sillä ottamisalueella sijaitsee jo muovinen pohjavesiputki, josta luvan haltija on lupamääräysten mukaisesti ottanut vuosittain pohjavesinäytteet. Jatkossa pohjavesitulokset toimitetaan suoraan myös ELY-keskukselle. (Lupamääräykset 21-24)

Vakuuden ohjeellinen suuruus sora- ja hiekka-alueilla on Hartolan maa-ainestaksan mukaan vähintään 4000 €/ha.

Sovelletut oikeusohjeet Maa-aineslaki (555/1981)
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Jätelaki (646/2011)
Hartolan kunnanvaltuuston 16.6.2016 hyväksymä maa-ainestaksa

Päätöksen voimassaolo Tämä päätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulon jälkeen.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija (lupapäätös liitteinen + leimattu ottamissuunnitelma)

Tiedoksi Hämeen ELY-keskus
Uudenmaan ELY-keskus
Terveystieteiden tutkimuskeskus

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta. Määräaika valituksen tekemiseen on 30 pv tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan laskematta.

Valitusosoitus liitteenä.